

SVETOVÝ DEŇ MIGRÁCIE RÝB

21. mája 2016

SPÁJAME RYBY, RIEKY A ĽUDÍ

www.worldfishmigrationday.com

Čo je Svetový deň migrácie rýb (SDMR)?

Svetový deň migrácie rýb (SDMR) sa zameriava na vytvorenie všeobecného povedomia o dôležitosti riek a sladkovodných migrujúcich rýb a voľne tečúcich tokov u širokej verejnosti a na ich priblíženie hlavne študentom a ich učiteľom, správcom tokov a inžinierom, komerčným aj rekreačným rybárom, miestnym obyvateľom, médiám, ako aj všetkým ľuďom, ktorí ovplyvňujú verejnú politiku týkajúcu sa riek a vodných zdrojov. Je to celosvetová iniciatíva, pri ktorej sa organizujú rôznorodé aktivity, ktoré môžu ovplyvňovať verejnosť.

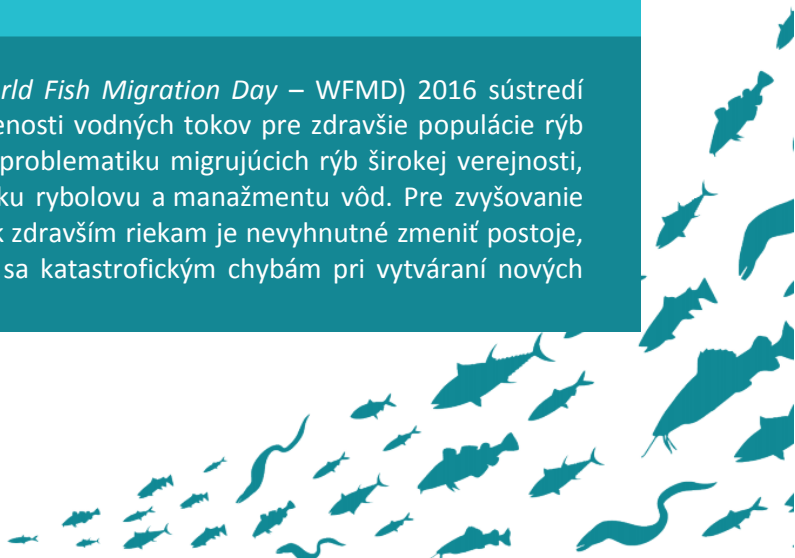
Aktivity sú plánované, koordinované a propagované na miestnej úrovni jednotlivými organizáciami, avšak sú inšpirované a podporované strediskom Svetovej platformy pre migráciu rýb (*World Fish Migration Platform*) vo Washingtone DC (USA).

Jednotlivé organizácie majú naplánované rôzne aktivity určené na zvýšenie povedomia miestnych obyvateľov a médií o migrácii rýb a spriechodňovaní tokov. Aktivity zahŕňujú rozmanité podujatia, ako sú exkurzie, prednášky na školách a v akváriách, spriechodňovanie bariér, preteky, ochutnávky jedál a pod. Všetky podujatia v rôznych častiach sveta bude prepájať logo a hlavná myšlienka SDMR: „Spájame ryby, rieky a ľudí“. Deň začne oslavami na Novom Zélande, bude pokračovať v ostatných krajinách smerom na západ a ukončí sa na ostrove Havaj.

Myšlienka Svetového dňa migrácie rýb

Svetový deň migrácie rýb (SDMR, angl. *World Fish Migration Day* – WFMD) 2016 sústreď pozornosť sveta na potrebu obnovy prepojenosti vodných tokov pre zdravšie populácie rýb a produktívnejšie rieky. SDMR 2016 priblíži problematiku migrujúcich rýb širokej verejnosti, ako aj jednotlivcom, ktorí ovplyvňujú politiku rybolovu a manažmentu vôd. Pre zvyšovanie povedomia a vytváranie záväzkov vedúcich k zdravším riekam je nevyhnutné zmeniť postoje, pokročiť v obnove vodných tokov a vyhnúť sa katastrofickým chybám pri vytváraní nových zdrojov.

Prečo nás táto téma zaujíma?

Ľudstvo s vidinou lepšej kvality života využívalo a menilo toky riek po celé tisícročia. Rieky nám poskytujú množstvo služieb: vodné zdroje, zavlažovanie, plavbu, zachytávanie vody počas povodní, vodnú energiu, rybolov a iné. Nanešťastie však množstvo týchto aktivít je sprevádzaných veľkým negatívnym vplyvom na životné prostredie, pričom vedú k znižovaniu kvality riek a populácií rýb. Máme na svedomí prehradzovanie riek, zhoršenie kvality vody, zmeny vo vodnom režime riek, zmeny a zhoršovanie kvality biotopov, ktoré spolu vedú k znižovaniu počtu rýb. Budujeme prekážky na vodných tokoch, ako sú hate, priehrady, stavidlá pre kontrolu prietokov, produkciu elektriny a odvodňovanie pozemkov. Tieto bariéry na tokoch zabraňujú rybám v migrácii za účelom reprodukcie, vyhľadávania potravy a iných potrieb. V súčasnosti sú migrujúce ryby, ktoré potrebujú vstupovať do sladkovodných ekosystémov a vyžadujú nenarušené toky, na celom svete ohrozené a väčšina pôvodných populácií rýb sa rýchlo znižuje.

Mnoho druhov, ako sú napríklad lososy, alózy, jesetery a úhory migrujú počas svojho životného cyklu medzi morom a riekami. Ďalšie druhy rýb podstupujú dlhé cesty v rámci ich domovských riek, aby sa dostali na pre ne významné biotopy. Priechodné toky sú pre prežitie rýb nevyhnutné. Pokiaľ sa nemôžu dostať k neresisku, ich populácia bude klesať a môže dôjsť až k miestnemu alebo až celosvetovému vyhynutiu druhu. Takýto osud už postihol niekoľko druhov rýb v rôznych častiach sveta.

Milióny ľudí na celom svete sú odkázané na sladkovodné druhy migrujúcich rýb, ktoré predstavujú hlavný zdroj ich stravy a obživy. Napríklad až 50 miliónov ľudí je svojou stravou a živobytím závislých na rieke Mekong. V iných oblastiach migrujúce ryby a ich potomstvo predstavujú dôležitý zdroj potravy pre iné druhy sladkovodných a morských rýb dôležitých z ekologického hľadiska a pre komerčné využite. Kolaps mnohých populácií rýb má devastačný vplyv na potravinovú bezpečnosť týchto ľudí a milióny najchudobnejších obyvateľov sveta.

Podujatia k SDMR 2014

Čo môžeme urobiť?

Ochrancovia prírody, inžinieri a manažéri prírodných zdrojov spolupracujú na zlepšení podmienok pre migráciu rýb v riekach a deltách. Je to naša spoločná zodpovednosť, aby sme našli riešenie tejto situácie a opätovne umožnili rybám voľný pohyb. Pracujeme na obnove zdravých riek a na opatreniach, ktoré budú predchádzať znehodnocovaniu riek v budúcnosti a zabrániť vyhynutiu ďalších druhov rýb. Robíme to preto, aby sme zlepšili ekologické podmienky a aby sme zabezpečili udržateľné živobytie pre milióny ľudí závislých na riekach. Aby sme dosiahli lepšiu budúcnosť, potrebujeme okrem riešenia problémov začať ľudí vzdelávať a zvyšovať verejné povedomie o súčasnej situácii a o riešení problémov. Svetový deň migrácie rýb 2014 sa ukázal ako účinná stratégia pre zvyšovanie povedomia na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni. V roku 2016 chceme túto stratégiu viac rozvinúť, a to tak, aby do nej bolo zahrnutých ešte viac ľudí, príbehov, príkladov z praxe a možností riešenia situácie.

Ciele SDMR

Aktivizovať obyvateľov a vlastných kolegov na celom svete, aby sa zapojili do SDMR a vykonali opatrenia.

Zabezpečiť vytvorenie záväzkov pre zachovanie bezbariérových tokov a spriechodňovanie riek.

Zvýšiť povedomie verejnosti, odborníkov, správcov vodných tokov, rybárskych spoločností, mimovládnych organizácií a politikov o význame migrujúcich rýb a dôležitosti zdravých produktívnych riek.

Podporovať partnerstvá, dialóg a spoluprácu zameranú na riešenie problematiky migrujúcich rýb.

Predstaviť a zviditeľniť miestne, národné a medzinárodné organizácie pracujúce na revitalizácii tokov a ochrane migrujúcich rýb.

Podporovať dohody medzi mimovládnymi organizáciami, vládnymi a rybárskymi spoločnosťami, ktoré majú za cieľ zlepšiť situáciu alebo zabrániť negatívnym vplyvom na rieky.

Kľúčové posolstvá SDMR

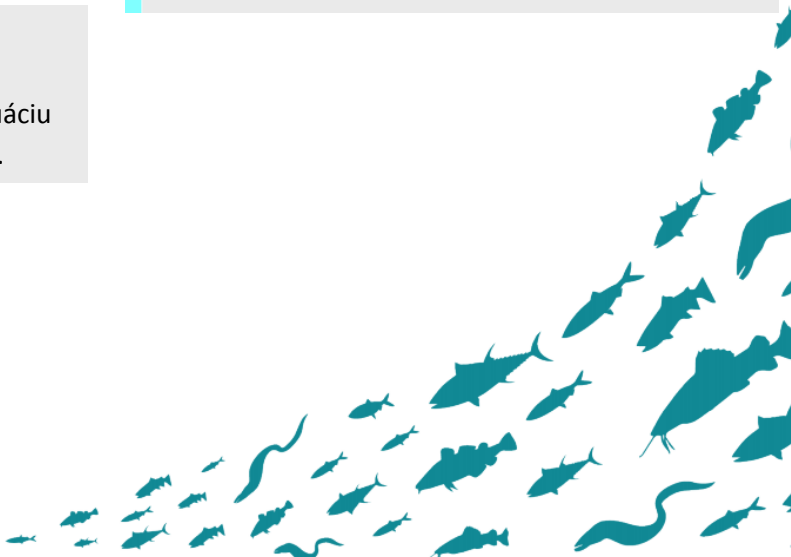
Spájať ryby, rieky a ľudí.

Sladkovodné migrujúce ryby sú hlavným zdrojom bielkovín a živobytia pre milióny ľudí na celom svete.

Bariéry na vodných tokoch ako hate, priehrady a stavidlá ohrozujú migráciu rýb.

Pokiaľ dôjde k prerušeniu toku a zabráni sa rybám vo voľnom pohybe, ich populácia sa zmenší, čo môže vyústiť nielen k strate hlavného zdroja bielkovín pre milióny ľudí, ale aj k degradácii tokov, a tým aj príľahlých morských ekosystémov.

Predstaviť miestne, národné a medzinárodné organizácie pracujúce na revitalizácii tokov a ochrane migrujúcich rýb.

Ako sa môžu ľudia zapojiť?

ZORGANIZOVAŤ PODUJATIE

Zúčastnená organizácia zorganizuje vlastné podujatie (napr. seminár, terénnu exkurziu alebo debatu) a bude komunikovať pod hlavičkou SDMR. Propagačné materiály budú prístupné na internetovej stránke a môžu byť poskytnuté účastníkom podujatia. Za centrálnu koordináciu, medzinárodnú publicitu a udržiavanie internetovej stránky zodpovedá partnerstvo SDMR. Projekty budú propagované na internetovej stránke, na sociálnych sieťach a aj v tlači. Svoje podujatie môžete zaregistrovať [tu](#).

ŠÍRIŤ INFORMÁCIE o Svetovom dni migrácie rýb 2016

Sledujte nás na [Facebooku](#) a [Twitteri](#), aby ste sa dozvedeli najnovšie informácie o SDMR a podelte sa o ne s kolegami, priateľmi a rodinou. Zmieňte sa o miestnych podujatiach a o našich posolstvách v médiách a zapojte politikov, školy, energetické a potravinárske spoločnosti (rybárske spoločnosti, reštaurácie, mäso- a rybyspracujúce podniky a iné). Na sociálnych sieťach použite #WFMD2016.

ZÚČASTNIŤ SA MIESTNEHO PODUJATIA

Na celom svete sa budú organizovať rôzne podujatia a miestni organizátori podpora obyvateľov, aby sa zapojili do pripravovaných aktivít. Konkrétne informácie o jednotlivých podujatiach je možné nájsť na internetovej stránke SDMR [tu](#).

PODPOROVATELIA SDMR

Mnoho organizácií z celého sveta podporuje SDMR. V súčasnosti je do príprav zapojených viac než 40 organizácií. Zoznam týchto organizácií môžete nájsť [tu](#).

PARTNERI SDMR

SPONZORI SDMR

WATERBEHEER: VEILIG EN OP MAAT

KONTAKT

Web www.worldfishmigrationday.com
Email info@fishmigration.org
Facebook www.facebook.com/WorldFishMigrationDay
Twitter twitter.com/fishmigration
Sociálne siete [#WFMD2016](https://twitter.com/fishmigration)

